

Appreciatie Evaluatie Transparantieregister Zorg 2022

Bijlage bij de brief 'Voorkomen van ongewenste beïnvloeding van medisch professionals door bedrijven'

Bijgevoegd bij de brief 'Voorkomen van ongewenste beïnvloeding van medisch professionals door bedrijven' vindt u het rapport Evaluatie Transparantieregister Zorg 2022. Jaarlijks wordt het Transparantieregister Zorg (TRZ) geëvalueerd op doeltreffendheid en effectiviteit. De evaluatie voor het jaar 2022 is uitgevoerd door het Instituut Verantwoord Medicijngebruik (IVM). Met de evaluatie wordt invulling gegeven aan de verplichting tot het jaarlijks evalueren van het TRZ, zoals die is opgenomen in artikel 13 van de Wet BIG.

Samenvatting

Het IVM heeft in de evaluatie geconcludeerd dat de bij geoorloofd gunstbetoon betrokken partijen zich inzetten om transparant te zijn over betalingen. Er is echter ook een aantal zaken die beter moeten. De volledige conclusies en aanbevelingen van de evaluatie zijn te vinden in het rapport. Hier worden enkele kernpunten nader toegelicht.

De onderzoekers van het IVM concluderen dat farmaceutische en hulpmiddelbedrijven ernaar streven hun financiële relaties volledig, actueel en juist te melden bij het TRZ. Om dit goed te doen richten bedrijven hiervoor processen in. Bedrijven ervaren het melden van financiële relaties niet als een belemmering in het aangaan van een financiële relatie. Er zijn echter ook niet-gemelde relaties gevonden. Bij navraag blijkt veelal dat het hier gaat om menselijke fouten. Het IVM beveelt daarom aan om in te zetten op verhoging van het bewustzijn van de verplichtingen uit de gedragscodes om financiële relaties te melden en de registratie daarvan te controleren. Daarnaast beveelt het IVM aan om te onderzoeken of het proportioneel is, en technisch mogelijk, om in de toekomst ook sponsoring van onderzoek op te nemen in het transparantieregister.

De onderzoekers concluderen verder dat de gebruikers van het TRZ niet tevreden zijn over de website van het transparantieregister. De website was in 2022 niet altijd goed bereikbaar en de zoekfunctie wordt door gebruikers als omslachtig ervaren. Bovendien is de informatie in het register niet altijd goed vindbaar. Het IVM doet daarom een aantal aanbevelingen om het register toegankelijker te maken en daarbij makkelijker vindbaar te maken welke financiële relaties er zijn tussen bedrijven en zorgprofessionals, ook als deze betalingen via de werkgevers van de zorgprofessional verlopen.

Opvolging van de aanbevelingen

Met Stichting Code Geneesmiddelenreclame (CGR), Stichting Gedragscode Medische Hulpmiddelen (GMH) en Stichting Transparantieregister Zorg (STRZ) wordt gesproken over de verwerking van de aanbevelingen van het IVM in het verbeterplan, waarover u in eerdergenoemde kamerbrief hebt kunnen lezen. De verwachting is zij de aanbevelingen waar dit mogelijk is zullen oppakken. Het werken aan verbeteringen van het huidige Transparantieregister op korte termijn binnen de huidige regels geeft de benodigde ruimte om te onderzoeken op welke wijze transparantie op gunstbetoon en de naleving en het toezicht hierop in de toekomst beter geborgd kan worden. Ook daarbij worden de aanbevelingen van het IVM betrokken.

Versterking van de governance

Ook de evaluatie van 2023 wordt uitgevoerd door het IVM. De berichten in de media zijn aanleiding geweest om nog eens kritisch te kijken naar de wijze waarop de opdracht wordt uitgevoerd. Het IVM wordt gevraagd om de governance van de komende evaluatie zo in te richten, dat de partijen die direct of indirect verantwoordelijk zijn voor het te evalueren register op meer afstand komen te staan. Op deze manier kan de schijn van belangenverstrengeling zo veel mogelijk voorkomen worden. Daarnaast gaat IVM meer aandacht besteden aan de mate waarin aanbevelingen en suggesties uit de eerdere evaluaties ook gerealiseerd zijn. Tot slot zal het IVM in het verlengde van de opbrengsten uit eerder onderzoek, gericht aandacht besteden aan de vraag of de benodigde procedures en de governance om te komen tot transparantie voldoende georganiseerd zijn.